

ELOFIZETES
HELYBEN ES VIDEKEN
Egy évre ... 180 Lei.
Fél évre ... 90 Lei.
Egy negyed évre 45 Lei.
Egy óra ... 15 Lei.

Hirdetések
árazabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG
Aradi és csanádi egyesül-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 889.
KIADÓHIVATAL
Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regela Ferdin-
and I. (Jócsai tóh.-ut) 22
TELEFON-SZÁM 101.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, augusztus 11.

Államosítják az aradi kórházakat.

(Megalakult a bizottság.)

Az aradmegyei orvosi hivatal ma arról értesült, hogy a belügy-miniszterium intézkedésére a közeljövőben az ország összes kórházait az állam saját kezelésébe veszi át. A bucarestii egészségügyi igazgatóság utasítására négy tagú bizottság alakul, amelynek tagjai dr. Anca György a szakvezetőség felügyelője, Binder Alfréd mérnök, dr. Aurél Chindia timisoarai (temesvári) kórházi igazgató főorvos és Ternovianu a miniszterium által megbízott pénzügyi delegált. A bizottság feladata a kórházak államosítására vonatkozó munkálatok pontos előkészítése: így a kórházi alapok likvidálása, összegyűjtése ama adatoknak, amelyek a kórházi alapításokra vonatkoznak. Kimutatást készít a bizottság a kórház tényleges vagyoni állapotáról és a kórházi épületek tűz ellen való biztosításáról. Végül a bizottság az ország összes kórházait az államosítás előtt egészségügyi, kezelési és pénzügyi szempontból vizsgálja felül. A bizottságnak kell elkészíteni a kórházak ügykezeléséről szóló tervezetet, sőt az erről szóló törvényjavaslatot, továbbá a kórházak országos betegápolási költségéről szóló kimutatást is. Az egészségügyi főigazgatóság távirata bennünket aradiakat is közelről érint, amennyiben a belügy-miniszterium rendelete folytán így az aradmegyei közkórház, az aradi gyermekmenhely és az aradi gyermekkórház kezelését is az állam veszi át.

Anglia elfordult Görögországtól.

(Az angol megbízott a szultánnál.)

LONDON. Anglia keleti megbízottja Konstantinápolyban kihallgatáson jelent meg a szultánnál. A beszélgetésnek nagy jelentőséget tulajdonítanak a keleti kérdés rendezése szempontjából. A szultán állítólag beleegyezett abba, hogy a Kemalista kormánnyal szemben a görögöknek bizonyos engedelményeket juttassanak.

LONDON. Chamberlain az angol alsóházban kijelentette, hogy a görög kormány nem kért engedelmet Konstantinápoly megszállására. Kijelentette még, hogyha Görögország kért is volna engedelmet, azt sem adták volna meg.

Fizetésemelést kaptak az Acsev. tisztviselői

(Ugyanannyi javadalmazás leiben, mint korábban volt.)

Ma délelőtt tartotta az Acsev. igazgatósága végrehajló bizottsági ülését. A gyűlésen több, főként az alkalmazottakra nézve nagyon fontos tárgy került napirendre. Az ülés Koromzay Frigyes vezérigazgató indítványára az összes Acsev. alkalmazottak fizetését lényegesen, a régi korona illetmény 60 százalékaról 100 százalékra emelte fel, úgy, hogy ma az összes alkalmazottak törzsilletménye leiben ugyan annyit tesz ki, mint a beváltáskor koronában volt. A nyugdíjasokra vonatkozólag hasonló értelmű ha-

tározatot hozott az igazgatóság. E szerint a nyugdíjasok illetménye 1920 szeptember 1-től kezdve megegyezik annyi lesz, mint az eddigi volt.

Itt említjük meg, hogy Chivu a bucarestii közlekedésügyi miniszterium magánvasuti osztályának vezetője néhány nappal ezelőtt Aradra érkezett, hogy az Acsev. igazgatóságát és munkáját felülvizsgálja. M. adélelőtt különvonaton megsejmlélte az arad-pecicai (pécskai) vonalat. Holnap az arad-brádi vonalat vizsgálja felül a miniszteri megbízott.

Az antant jegyzéke Magyarországhoz

(Kiket kérnek ki a szövetségesek?)

BUDAPEST. A magyar fővárost izgalomban tartja az antant katonai ellenőrző bizottságának a kormányhoz intézett jegyzéke. A négy pontból és egy függelékéből álló jegyzék határozott követeléseket állít fel a kormánnyal szemben s teljesítésére rövid terminust ad. A magyar kormánynak átadott jegyzékpontjai a következők:

1. A világháború mindazon bűnöseinek felelősségre vonása, akik ezidőszert Magyarországon tartózkodnak, akár idegen, akár magyar alattvalók még akkor is, ha a jegyzék átadásakor hárminemű közjogi funkciót teljesítenek. 2. Faji, felekezeti és kisebbségi törvényeknek a modern felfogás értelmében való kodifikálása és előzetes bemutatása. 3. A nemzeti hadseregnek a békeszerződésben megállapított létszámra való leszállítása, a katonai különítmények leszerelése és azon társadalmi egyesüléseknek, vagy társaságoknak feloszlata, amelyeknek irányzata akár belső, akár külső politikai tendenciával működik. 4. A hadikárpótlás megállapítása, a megszállások által Magyarországnak okozott károk konstataciója, a kölcsönös fizetési kötelezettségeknek viszonylagos megállapítása. Fizetőképesség. A függelék, amely ötödik pontnak tekinthető, olyan demokratikus kormány alakításának szükségességét mutatja ki, amely Magyarországnak a szomszéd államokkal való jóviszonyát és a belső konszolidációt hatálosabban biztosítja.

A francia nyelven szerkesztett,

jegyzéket Gorton tábornok a mult szerdán déli tizenkét órakor adta át gróf Bethlen István miniszterelnöknek azzal, hogy a jegyzék szövegét szombat este 6 óráig a nemzetgyűlés plenumával közölni kell. Péntek este fél hattól éjfélig minisztertanács volt, amelyen a lakop közlése szerint csak folyó ügyeket tárgyaltak, valójában azonban az antant bizottság jegyzékével foglalkoztak. A minisztertanácsnak ez az ülése határozta el, hogy az izgalmak elkerülése végett a parlamentben a jegyzék még nem ismertethető. A kormányt támogató pártok vezetőivel azonban a miniszterelnök közölte a jegyzék szövegét s a pártkörökben pénteken a késő éjszakai órákig foglalkoztak a kérdéssel. Miután szombaton a jegyzéknek a parlamentben való kihirdetést nem történt meg, illetékes helyen komplikációktól tartanak.

A jegyzék egyes pontjai csak kevés helyen mozognak általánosságban. Csaknem minden ponthoz adatokat fűznek s ahol szükséges, ott pontos névsort közölnek. Így a háborús bűnösek felelősségre vonásánál és megbüntetésénél Wekerle Sándor volt miniszterelnöknek kormányelnöki működéséért, Szurmay Sándor tábornoknak honvédelmi miniszteri működéséért, Horthy Miklós tengernagynak a cattarói eseményekért, Dani Balázs tábornagynak a szerbiai operációkért és még számos magyar politikai és katonai személyiségnek hasonló értelmű magatartásáért való megbüntetését említi. A különítmények leszerelésénél is neveket sorol fel a jegyzék. Végül a politikai egyesületek feloszlata-

nál az Ébredő Magyarok Egyesületét, a Move-t (Magyar Országos Védő Egyesület) és az összes irredenta egyesületeket sorolja fel.

Nem kell mozi a kulturpalotában.

(A tanács visszautasított egy ajánlatot.)

A napokban T. I. Muntean kérelmet nyújtott be a városi tanácshoz, hogy a város területén a közeljövőben az új harmadik mozit akarja megnyitni. Az ajánlat szerint Muntean tervét a kulturpalota nagytermében szándékoznék végrehajtani, ezt a helyet tartotta ugyanis legalmasabbnak a város harmadik mozijának céljaira. Muntean öt évre tette meg ajánlatát szerinte nagyon „előnyös” feltételek mellett. A különböző díjakon felül Muntean a kulturpalota nagytermének berendezése és butorhasználatával szemben vasárnaponként állandóan matinét rendezne a város javára. Muntean tervével a napokban foglalkozott a városi tanács, amely azt nem találta alkalmasnak a kivitelre és ezért a kérelmet elutasította.

Akit meg lehet venni.

(Lengyel Zoltán vallomása a Tisza perben.)

BUDAPEST. A Tisza per tegnapi tárgyalásán folytatták Lengyel Zoltán kihallgatását. A védők kijelentették, hogy Lengyel Zoltánhoz nem kívánnak kérdést intézni, mert mint védő a saját védettje ellen szolgálhat ki adatokat. Erkölcsei kötelességüknek tartják tehát, hogy a kérdéséstől tartózkodjanak. Lengyel Zoltán vallomása során elmondta, hogy Heltai közölte vele, hogy a letartóztatott János Andort egy éjszaka felhozták cellájából, bevitték Váry Albert főügyész szobájába, ahol jelen voltak Friedrich István, dr. Polónyi Dezső és Paksy detektiv, akik lehetetlen ígéretekkel 50 ezer koronát ajánlottak fel János Andornak, ha a katonai tárgyaláson tett vallomását megmásmítja. Nem boldogultak vele. Erre Paksy pénzt adott át neki, hogy utazzék el. Másnap Heltai felkereste Lengyel Zoltánt lakásán és közölte vele, hogy János Andor csak akkor vallja meg a tegnapi közölt dolgot, ha Heltai kimegy hozzá. Felmutatta Heltai dr. Ulain levelét is, amelyben azt írja Ulain, hogy ha Heltai nem megy hozzá, akkor más veszi meg János Andort.

Munkába kell állni!

(Gritta Ovidiu a borbélysegéd-
dekhez.)

Gritta Ovidiu rendőrprefektus ma délelőtt magához kérte a borbélymesterek és segédek megbizottait és felhívta őket az egyezkedésre. Mivel sem az egyik, sem a másik fél nem akart követeléseiből engedni, a prefektus kijelentette, hogy a borbélysegédek holnap reggel feltétlenül álljanak munkába, mert ellenkező esetben szigorú rendszabályokhoz kénytelen fordulni.

Telefon a — Marosba.

Az aradi telefonióüzemek között utóbbi időben szinte szállóige lett a fenti cím: hogy: „telefonálás a Marossal.” Minduntalan megessék, hogy az előfizelő egy számot kér és a kapcsolás után észreveszi, hogy hiába csenget, hiába kiabál a telefonba, a kívánt szám nem reagál. Ilyenkor kiált fel a meggyötört ideges előfizető:

— Megint összekötöttek a Marossal!

Ennek az anomáliának, amely egész új keletű mizéria, meg van a magyarázata. Régebben, mikor egy számot kért valaki, a központ előbb megnézte, hogy nem beszél-e mással az illető szám és ha beszél, a központ azonnal visszafelelt: — Mással beszél! Ujabb ez megszűnt. A központ a kért számhoz odakapcsolja az előfizetőt, akár el van a szám foglalva, akár nincs és ha el van foglalva, akkor azután beszélhet, csengethet a felhívó, amennyit akar, hatástalan marad minden munkája, mert a már valakivel összekapcsolt szám ugysem reagál. Vagyis anyi, mintha a felhívót összekötötték volna a Marossal. Nem lehetetlen, hogy a telefonkapcsoló gépekben van a hiba, vagy ami még valóságosabb, kevés a kiszolgáló személyzet, de akárhogy áll a dolog, ezen sürgősen segíteni kell, mert a mai horroriblis telefon előfizetési árakat nem azért fizeti a közönség, hogy amikor beszélni akar — a Marosnak beszéljen.

Titokzatos eset

Gájban.

Titokzatos ügyben folyik az eljárás az aradi királyi ügyészségen. A múlt hónap 27-én Gájban meghalt Illa János jómódu gazdálkodó. Este hirtelen rosszul lett és egy óra múlva halott volt. Az elhunytat eltemették, miután azt állapította meg a halottkém, hogy szívszélhűdés következtében állott be a halál. Néhány nappal ezelőtt azonban a gáji rendőrséget névtelen levélben értesítették, hogy Illa János nem természetes halállal, hanem erőszakos módon halt meg. A rendőrség a feljelentés alapján nyomozást indított. A nyomozás során jelentkezett a rendőrségen két tanu, akik azt vallották, hogy a holttest nyakán erős kék foltokat láttak, amit annak tulajdonítottak, hogy a gazdát valaki megfojthatta. Gyánujuknak többek előtt is kifejezést adtak, de feljelentést nem mertek tenni, mert úgy hallották, hogy szívszélhűdés ölte meg illát. A gáji rendőrség a nyomozásról szóló iratokat megküldte az aradi királyi ügyészségnek, melynek megkeresésére a vizsgálóbíró elrendelte a mintegy két hét előtt eltemetett holttest exhumálását és felboncolását. A boncolás holnap délután hat órakor lesz a gáji temetőben.

Prónay nem jelenik meg a nemzetgyűlésen

(Felettes parancsnoksága vonja felelősségre.)

BUDAPEST. A nemzetgyűlés mai ülésén Somogyi István a mentelmi bizottság előadója megtette jelentését Rakovszky István mentelmi ügyében. Eddig egyes képviselők mentelmi jogának megsértéséről volt szó, mondta az előadó, most a nemzet képviselője van érdekelve a nemzetgyűlés munkájában. Ezután azt indokolta, hogy miért hozta meg a mentelmi bizottság javaslatának második részét. Csukás Endre, a kisebbségi vélemény előadója megindokolta javaslatát, amelyen helyesli a mentelmi jog védelmét, de nem helyesli a megtorlásnak a mentelmi bizottság által javasolt módját. A házszabályok megsértése volna, ha a fegyveres erő egy tagja a nemzetgyűlés előtt megjelenik. Rendes útjára kell terelni a megtorlást. Magyar példát kell mutatni a külföld számára, hogy Magyarországon dolgozik az alkotmányozó nemzetgyűlés.

Huszár Károly az egyéni megálázást feleslegesnek tartja. A kormányzó oszlopa nem lehet semmiféle különítmény, hanem ki-

zárólag a törvény. Hangsúlyozta, hogy semmiféle egyéni akciónak helye többé nincs. Nem tartja méltónak Prónay alezredest arra, hogy a parlamentbe betegye a lábát. Azt javasolja, utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy záros határidőn belül gondoskodjék a megfelelő megtorlásról. Belicska Sándor honvédelmi miniszter válaszolt a beszédekre és a záros határidő kifejezést feleslegesnek tartotta. Ezután a vitát berekesztették, mert a képviselők névszerinti szavazást kértek.

Névszerinti szavazással a többség elfogadta Csukás indítványát a mentelmi bizottság javaslatával szemben. A határozat szerint Prónayval szemben felettes hatósága intézi el a megtorlást, a miről a honvédelmi miniszter a nemzetgyűlésnek jelentést tartozik tenni. Ezután az elnök megállapította a következő ülés napirendjét, amelyen a mentelmi bizottságnak a Beniczky ügyről szóló jelentése, valamint a vagyonválságról szóló javaslat szerepel.

Irodalom és művészet.

Caruso temetése.

(Az angol királyné koszorúja.)

NÁPOLY. Caruso, a világhíru tenorista temetése nagy részvét mellett folyt le. A koporsót rengeteg koszoru borította. A ravatalra az angol királyné és a newyorki polgármester is koszorukat küldött. Az olasz király nevében a nápolyi prefektus mondott gyászbeszédet, majd a nápolyi polgármester és több színész bucsuzlatra el a világhíru énekest. A holttestet Nápolyban ideiglenes kriptában helyezték el mindaddig, amíg Canossában elkészül a Carusocsalád sírhelye. Az olasz képviselőház a művész családjának részvétét fejezte ki. Az Amerikában élő olaszok Caruso nevére egymillió kétszázötvenezer dolláros alapítványt létesítettek, amelynek évi kamataiból egy tehetséges művész-növendéknek ösztöndíjat adnak. A newyorki Metropolitan-opera igazgatósága nagy szalont rendez be Caruso-relikviákkal.

* Szezonzárás a nyári színházban. Tegnap este a Tavasz című operát előadásával befejeződött a nyári szezon. A szépszámu közönség jól mulatott a kedves operát bohóságain és különösen Sz. Rontai Boriskát halmozta el szeretetével. Halmos Mici, Szegő Lili, Benkőné, Jakabffy, Várnay, Győző és Faludy elsőrangú alakítást produkáltak.

MOZI. * Uj műsor az Apollóban. (A tenger leánya. Dráma hat felvonásban.) A legcsodálatosabb vidékeken vezet keresztül bennünket ez a kép, amelynek felvételei a természetből külön szenzációit a filmgyártásnak. A háborgó tenger vadharagja csapdossa halálos vergődéssel a partokat és mintegy látszik, hogy haragjában el akarja nyelni a világot — és a parton az élet vig-sága és életöröme ül meleg ünnepet a tenger leányának szívében. A tenger haragja kifárad, ellepi a megnyugvás és mormogása a nyugalmat, az álmot szórja szerte a természetre, ahol a szelíd béke pihen. Csak a tenger leányában hantorog a fojtó szerelemtől zaklatott élet, amelyre nem hat gyógyító megnyugtatóssal a tenger fenséges nyugalma sem. . . A tengeri élet minden romantikáját, minden érzékieszőlő esemé-

nyét mutatja be a kép, a tengerészek örök mese tárgyát képező élete gyors pergesü felvételekben tárul fel s ennek zománcát az adja meg, hogy a kultúr-ember kiszakadva a világ kulturájából, néhányad magával él egy romantikus életet. Ez az életmód oly embert alakít ki, aki más mint mi vagyunk, másak a vágyai, mások az értékelései az emberi javakkal szemben, ez az ember: a tengerész. Ennek a tengerésznek az élete megunhatatlan érdekessége a művészetek, irodalomnak és a filmgyártásnak is és ezt mutatja be csütörtök-péntek és szombat a Tenger leánya című képen az Apolló.

Negyedik osztály az Aceven.

(Arad és Pécska között.)

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak augusztus hó 15-től kezdődőleg az eddigi három személyszállító kocsiosztályon felül egy negyedik kocsiosztályt rendszerezsítenek. E célra az arad-brádi vonalon az Aradról éjjel 1 óra 30 perckor induló 162 sz., valamint az Aradra este 9 óra 2 perckor érkező 161 sz. kezelő tehervonatokhoz, a pecicai (ópécskai) vonalon pedig az Aradról délután 6 órakor induló 33a sz. és Aradra este 8 óra 33 perckor érkező 34a sz. személyvonatokhoz egy-egy padokkal be rendezett fedett teherkocsi lesz csatolva a IV. osztályu utasok részére. A Brád felé menő tehervonathoz, amely az állomási épület elől indul, a menetjegyeket nem az állomási személypénztár, hanem a vonat vezetője fogja kiállítani, tehát az utasok jegy nélkül szállhatnak fel, de ezért póttiletéket nem fizetnek. A Pecica (Ópécska) felé induló személyvonatokhoz azonban mindenki tartozik menetjegyét szabályszerűen a pénztárnál megváltani. A Santana-Otlaca (Üjszentanna-otlakai) és Ineu-

Termeiu (Borosjenő-csermői), valamint a Sebis-Moneasa (Borosses-menyházai) vonalakon továbbá a fent megjelölteken kívül más vonatokkal IV. osztályu kocsik egyelőre nem fognak közlekedni.

Felfolyamodás a Bohus-ügyben.

(Másodfokon az ítélőtábla dönt.)

Megirtuk, hogy az aradi törvényszék vádpanácsa elrendelte báró Bohus Zsigmond és báró Bohus László birtokainak zár alá vételét. A vádpanács határozata ellen báró Bohus Zsigmond nevében dr. Sugár Jenő aradi ügyvéd, báró Bohus László nevében pedig dr. Góró Arthur aradi ügyvéd felfolyamodást jelentettek be. A vádpanács Bohusék jogi képviselőinek felfolyamodását elfogadta és azt másodfoku döntés végett a timisoarai (temesvári) ítélőtáblához terjesztette fel.

Az ujaradi kiutasítások

(Miként értelmezi a jegyző a rendeletet?)

Az Aradi Közlöny cikkei után, amelyek az ujaradi tömeges kiutasításokkal foglalkoztak, tömegesen érkeznek a panaszok szerkesztőségünkbe. Ma benn járt nálunk özvegy Bonyhádi Sándorné, volt ujaradi állomásfőnök felesége akit ugyancsak kiutasított az ujaradi lakásbizottság. Az özvegyasszony okmányokkal bizonyította, hogy férje 1907. óta ujaradi állomásfőnök volt mindaddig, amíg nyugalomba nem vonult és azután is állandóan ujaradi adófizető polgár volt. Bonyhádiné még közvetlen az impérium átvétele után illetőségi bizonyítványt kapott a községtől Kradikaty akkori főjegyző aláírásával és a hivatalos községi pecsétekkel. Welti jegyző most egyszerűen kijelentette, hogy az akkori főjegyző jogtalanul állította ki az illetőségi bizonyítványt, a melyet ő most nem akceptál. Az aradi hatóságok már intézkedtek, hogy Welti jegyzőnek hivatalosan is megmagyarázzák, hogy a rendelet, amely még áprilisban jelent meg, csak azoknak a kiutasítására vonatkozik, akik 1914. augusztus után jöttek Ujaradra és semmiféle foglalkozást nem üznek.

Izgalmas szóváltás a berlini francia követ és a német kancellár között.

LONDON. A Manchester Guardian jelenti, hogy azon a tanácskozáson, amely a francia csapatoknak Felsősziléziába való szállításáról Berlinben Wirth kancellár és a berlini francia nagykövet között folyt le, kínos jelenet történt. Amikor a kancellár a francia csapatok átszállításának elősegítésére vonatkozólag a határozott ígéret elől kitért, a francia nagykövet igen felbőszült, vadul hadonászott és a jelenlevők el voltak rá készülve, hogy a kancellárt inzultálni fogja. Csak a kancellár és a német külügyminiszter higgadt viselkedése akadályozta meg a tettelegességet.

Központi repatriáló hivatal

Az aradmegyei prefektúra fontos rendeletet kapott, amely szerint a belügyminiszterium a repatriáló hivatalok működésének egyöntetű ellenőrzése céljából Bucaresti székhellyel központi repatriáló hivatalt létesít. Ez a hivatal, amelyet a belügyi államtitkárság mellé állítanak fel, a különböző repatriáló hivatalokhoz benyújtott kérvények felett fog végleges döntést hozni. A központi repatriáló hivatal működése ki fog terjedni az összes augusztus elseje után benyújtott repatriálási kérvényekre. A rendelet szerint ugyanis augusztus hónap elseje óta beadott repatriálási kérvényeket a repatriáló hivataloknak Erdély egész területéről fel kell terjeszteni a központi repatriáló hivatalhoz jóváhagyás végett. Ezentúl tehát a központi repatriáló hivatal tudta és látta-mozása nélkül még a személyes repatriálásokat sem szabad fogadtatni. A rendelet végül arról emlékeztet meg, hogy a repatriálási kérvényekkel a hivataloknak egyidejűleg a repatriálendő két fényképét is fel kell küldeni a központi hivatalhoz.

A Károly-legenda.

(Kik vezeték félre a világsajtót? — A bécsi emigránsok munkában.)

BÉCS. Az utóbbi hetekben egyre-másra bukkantak fel az európai, sőt az amerikai sajtóban is olyan hírek, hogy Károly exkirály Magyarországra készül, más jelek szerint már ott is tartózkodik, vagy legjobb esetben utban van. Hiába cáfolta meg a svájci kormány ezeket a híreszteléseket, csak felbukkantak ismét. Az a körülmény, hogy a híresztelések legtöbbször akkor látott napvilágot, amikor mindenki előtt holt biztosan nyilvánvaló volt, hogy az excészárszár a hartensteini kastélyban tartózkodik, azt bizonyítja, hogy a hírek terjesztését bizonyos tendenciák irányítják. Mert egyáltalán nincsen kizárva, hogy Károly valamikor tényleg ismét megpróbálkozik, de az e hónapra szóló néhány száz jelentésnek semmi alapja nem volt. **A bécsi emigránsok ugratják be a jóhiszemű külföldi laptudósítókat** és azután hivatkozva valamelyik tekintélyes világlapra, beadják saját lapjaikban kiszinezve. Azt, hogy ez így van, többek között az is bizonyítja, hogy a Jövő két ízben is előbb közölte citátum alakjában a *Vossische Zeitung* erről szóló hamis híreit, mintsem az a berlini lapban megjelent volna. Tiszta dolog tehát, hogy miként volt lehetséges, hogy a Jövő még a megjelenés előtt ismerte a Voss Ztg. híreit.

BERLIN. A *Vossische Zeitung* értesülése szerint Olaszország hajlandó bizonyos feltételek mellett befogadni Károly exkirályt.

Lenin elutazik Oroszországból

(Trocki felülkerelkedett. — Az éhezők Lengyelországba menekültek.)

KOPENHÁGA. Moszkvából jelentik: Lenin augusztus hó végén elutazik Moszkvából külföldre. Lenin távozása a szovjethatalomtól való visszalépését jelenti. Hír szerint Trocki és hívei átveszik az uralmat. Pétervárott az élelmezési viszonyok jobbak. Különben is Oroszország északi részeiben az aratási kilátások kedvezőbbek, mint a birodalom többi részein.

WASHINGTON. France szenátor Hooverhez intézett táviratában azt mondja, hogy az Oroszországi segítő akciónál hagyják figyelmen kívül a politikai különbségeket, ha azt nem akarják, hogy későn érkezzenek a segítséggel. France azt ajánlja, hogy az élelmiszereket minél gyorsabban szállítsák Oroszországba.

PRÁGA. A cseh kormány ötvet millió csehkoronát szánt az éhezők oroszok támogatására. Az élelmiszerek bevásárlásával a kormány két kereskedelmi vállalatot bizott meg.

A strand homokja bőrbetegséget terjeszt.

(Aradi szakorvos nyilatkozata)

A napokban a várost az a felülnést keltő hír járta be, hogy a Maros, amely a rekkenő kánikulában hős vizével a város ezidőszerűen egyetlen kellemes üdülő helye, a beléje került állati és emberi hulláktól meg van fertőzve. Sokan arról is beszéltek, hogy az aradi orvosok legnagyobb része egyebet sem tesz néhány nap óta, mint egész csomó szorgalmas ex-strand látogatót kezel, a kiknek testén a strand vizében és homokján rejlő fertőző betegségek különös hólyagokat és kiütéseket idéztek elő. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott egy aradi szakorvossal, aki a következő figyelemreméltó információkkal szolgált: — Azt, hogy a Maros egész viztartalma, akár a beléje került emberi és állati hulláktól, akár a marosmenti községek által eszüközött állatürdítések folytán meg volna fertőzve, a magam

részről egyenesen kizártnak tartom. Természetes, hogy az állatürdítések alkalmával számos és ártalmas baktérium került a vízbe, lehetetlen azonban, hogy a nagy dilúció folytán a mikrobák oly sűrű halmazba kerüljenek egymással össze, hogy azok az emberi bőrön káros elváltozásokat idézhetnének elő. A homok azonban, amelyen napról-napra jobban gyülemlik össze a sok élelmiszermaradvány, a köpet és a bőrbetegek által otthagytott bacillus, hűségeesen megtartja, sőt az erős napsugarak által táplálja és gyarapítja a baktériumokat. Így a strandfürdők homokja tisztátalanul tartva közvetítője, sőt okozója lehet bizonyos bőrbetegségeknek. Az ilyen hosszú szárazság idején véleményem szerint még a nagy költségek ellenére is, helyes volna, ha a strandfürdők homokrétéjét dezinficiálnák, illetve időnként ujjal cserélnék fel.

Jogtalan követelés.

(A pincérek feljelentették a kávé-szűrésűket.)

A kávéházi alkalmazottak ma feljelentést tettek a munkafelügyelőségnek a kávéháztulajdonosok ellen, akik szerintük nem akarják betartani az újonnan kötött kollektív szerződést. Munkatársunk érdeklődött egy aradi kávéháztulajdonosnál, aki elmondta, hogy a kávéházi alkalmazottak újabb jogosulatlan követelésekkel léptek elő s nem áll az, hogy a kávéháztulajdonosok nem akarják a kollektív szerződést betartani. Az újonnan kötött kollektív szerződés szövegéről szóla ugyanaz, mint a régi. A kollektív szerződésben elő van írva, hogy a vendéglősök jövedelmüknek 9 százalékát, a kávéosok pedig 14 százalékát juttatják alkalmazottaiknak. A régi kollektív szerződésben pontosan körül volt írva, hogy a kávéháznakul kivételt képeznek azok az árak, amelyeket vendéglősökben is szolgálnak ki, például büféárak, bor, sör és pálinkafélék és különféle italok. Ezekből a kávéházi alkalmazottaknak ugyanugy, mint a vendéglősöknek, csak 9 százalék jár. Az újonnan kötött kollektív szerződésben, amely különben teljesen mása a réginél, ez a körüírás hiányzott. A szerződés megkötése után a kávé-

háztulajdonosok említést is tettek Horváth táblabírónak, a döntőbíró ság elnökének erről, aki kijelentette, hogy teljesen alkalmazkodjanak a régi szerződéshez, mert minden marad, ahogy volt. A kávéháztulajdonosok természetesen ehhez is alkalmazkodnak. A kávéházi alkalmazottak most a fenti árból is követelik jogtalanul a 14 százalékot.

Összeütközés

a legfelsőbb tanácsban.

Nincs megegyezés Felsősziléziáról

PÁRIS. A legfelsőbb tanács első ülése mozgalmas és összeütközésekkel teli volt. Az angol szakértő expozéja után a francia delegátusok kijelentették, hogy az angol megoldási javaslat elfogadhatatlan. Rámutattak arra, hogy az angol javaslat Felsőszilézia 88 százalékát a németeknek juttatja. Heves összeütközés volt Laroche francia szakértő előadása után. Az összeütközések oly hevesek voltak, hogy a konferencia néhány résztvevője kijelentette, hogy ebben a pillanatban semmi remény sincs a megegyezésre.

PÁRIS. Akimunt lengyel külügyminiszter a felsősziléziai népszavazás eredményét akarja értesíteni.

A magyarországi drágaság.

(A korona esésének következménye.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Haller István a drágaság ügyében interpellált. Gróf Bethlen István miniszterelnök kijelentette, hogy a kormánynak kötelessége lesz foglalkozni azokkal a jelenségekkel, amelyek a magyar valuta leromlásának következményei, mert a korona sülyedése ismét annak az osztálynak életstandardját sülyesíti le, amely nem sülyedhet tovább. Nagy atádi-Szabó István földművelésügyi miniszter szintén válaszolt Haller beszédére. Kijelentette, hogy Magyarországon annyi termelt, hogy az összes fogyasztókat el lehet látni. A legnagyobb probléma a tisztviselő probléma, mert a mai Magyarországnak kell eltartania azokat a tisztviselőket is, akik az uóállamokhoz csatolt területekről jöttek Magyarországra. A kormány mindent elkövet a drágaság leküzdésére.

A ligeti családi dráma.

(Nyilatkozik az elvált férj.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy vasárnap éjszaka a városligetben Mold Ferenc waggongvári tisztviselő erős felindulásában zsebkésével megszurta elvált feleségét. Mold Ferencet a rendőrség őrizetbe vette és kihallgatása után hétfőn délután szabadon bocsátotta. Ma benn járt az Aradi Közlöny szerkesztőségében Mold Ferenc és családi drámájáról a következőket mondotta:

— Feleségemtől törvényesen el vagyok válvá, de azóta kibékültünk és hosszabb ideje jóban voltunk egymással. Az egész vasárnapot együtt töltöttük. Este felé a legjobb barátságban váltunk el azzal, hogy később a ligetben találkozunk a népünnepélyen. Én kerestem volt feleségemet, de először nem találtam, később azután egy férfi társaságában láttam. Egyszer az asszony egyedül maradt s ekkor megkérdeztem tőle, hogy miért követi el megint azt a szegényt, hogy ismerősök jelenlétében egy idegen férfi társaságában jár-kelel, holott az ismerősök már hosszabb ideje együtt láttak minket. Volt feleségem a legbarátságosabban azt mondta, hogy rövid ideig hagyjam, mert végleges elintézni valója van az illetővel. Végül kijelentette, hogy rövidesen haza fog menni. Éjjel felé volt feleségem és férfi ismerőse házfelé indultak, de ismét visszajöttek. Az asszony rövid időre megint egyedül maradt, félre hívtam s ekkor már kissé idegesen megkérdeztem tőle, hogy miért nem megy haza? Volt feleségem erre hideg, közömbös választ adott, ami kihozott a sodromból. Szóváltás keletkezett közöttünk és én az indulat hevében elkövettem a tettet, amit mélységesen sajnálok. Ugy tudom, hogy volt feleségem állapota jobbra fordult.

H I R E K.

Fery és társai gyilkosai

(A proletárdiktatura vértanúi.)

BUDAPEST. A hadosztálybíró ság hétfőn kezdi meg Fery Oszkár csendőrtábornagy, továbbá az Aradon is ismert Borhy Sándor csendőralezredes és Mentina János csendőralezredes gyilkosai bünperének tárgyalását. A három csendőrfőtisztet a proletárdiktatura idején gyilkolták meg. A gyilkos terroristákat a polgári bíróság már halálra ítélte és ki is végezték őket. A hadosztálybíró ság most a per katonai vádlottait vonja felelősségre és pedig névszerint Gencsy Arnold csendőralezredes, Hódossy Károly csendőrszázadost és Zagyai József tiszthelyettest, akik Feryt és társait annakidején feljelentették.

— **Mária királyné koronája.** Bukaresti. Poelos, a nagybányai kerület szenátora 1750 gramm szinaranyat ajánlott fel arra a célra, hogy Mária királynét az ebből készült koronával koronázzák meg. A királyi pár az ajándékot köszönettel elfogadta. Az aranyat Párisba küldték, ahol a legkiválóbb ötvösök fogják elkészíteni Mária királyné koronáját.

— **Távozik a budapesti cseh követ.** Budapest. Leykanetz budapesti cseh követ a Persián-ügy miatt megvált állásától. Megállapítást nyert, hogy a követ, továbbá Szalatnay és Emminger misszióbeli funkcionáriusok túlélték hatáskörüket. Leykanetz visszahívását a prágai Tribuna közli.

— **Politikai zavar Jugoszláviában.** Zágráb. Jugoszláviában belpolitikai zavarok várhatók az 58 kommunista képviselő mandátumának megsemmisítése miatt. A mandátumok egy részét ugyanis a demokraták és a szocialisták nem akarták megsemmisíteni, s a többségi párt csak hosszas küzdelem után tudta elfogadtatni a kormány javaslatát.

— **Osokonal unokája.** Budapest. Csokonai-Vitéz Gizella, Csokonai-Vitéz Mihály költő unokája a budapesti vakok intézetében él. A 29 éves leány szintén ír verseket, amelyek a vakok közlönyében jelennek meg.

— **Mitől félnek a csehek.** Pozsony. A Lido Novini című cseh lap megállapítja, hogy Szlovákiában a magyar befolyás növeléséhez nemcsak az autonómizmus mozgalom, hanem a repatriálás is hozzájárul. Már ott tartunk, írja a lap, hogy szintizsita szlovák családokban is csak magyarul beszélnek.

— **Csernyákot kikérik.** Budapest. A Tisza-gyilkossággal vádolt Csernyák Imre századost Hamburgban letartóztatták és erről értesítették a magyar hatóságokat. A magyar kormány Csernyák kiadásáért megindította az eljárást.

— **Hagenmacher öngyilkos.** Budapest. Hagenmacher Károly, az ismert sörgyáros és malomtulajdonos budai villájában föbelötte magát és nyomban meghalt.

Pénteken tárgyalnak az Aradon veszteglő repatriáltakról

Az aradi kerületi vasútgazgatóság ma táviratot kapott a magyar államvasutak igazgatóságától, amely remélni engedi, hogy az aradi vasúti állomáson veszteglő repatriáltak sorsában hamarosan kedvező fordulat áll be. A távirat közli az aradi vasútgazgatósággal, hogy a Máv. bizottsága pénteken, augusztus 12-én várja Lökösházán a CFR. kiküldöttét, hogy az Aradon rekedt repatriáltak átvételére nézve ta-

— **Meghalt a finnek legnagyobb írója.** Helsingfors. Aho Juani, a finnek világhírű írója tegnap meghalt. Aho több regényt és elbeszélést írt, amelyeket magyar nyelvre is lefordítottak.

— **Szabadon bocsátott halálra ítélt sinifein képviselő.** London. Az angol kormány, hogy békés szándékát kimutassa, a halálra ítélt Max Oven sinifein képviselő kivételével elrendelte az összes letartóztatott sinifein képviselők szabadonbocsátását. A sinifeinek Max Oven szabadonbocsátását is követelték, mert ellenkező esetben megszegik a fegyverszünetet. Erre a kormány Max Ovent is szabadon bocsátotta.

— **Aki az unokahugát akarja feleségül venni.** Az aradmegyei prefektúrához Márton Lajos pankotai lakos érdekes kéréssel fordult. Márton a csatló orvosi bizonyítványok alapján arra kérte a prefektust, engedje meg, hogy feleségül vegye vérrokonát: Brunner Ida unokahugát. A prefektus döntés végett az alispáni hivatalhoz tette át az ügyet.

— **Ausztria elzárta a magyar határt.** Bécs. Az osztrák kormány rendeletére Bécsnél elzárták a magyar határt. Ideérkezett hírek szerint a magyar-jugoszláv szövetségi bizottság augusztus 13-án Zágrábban összeül.

— **Megvont bérkocsi-engedély.** Ismeretes, hogy a városi tanács több aradi bérkocsitulajdonos engedélyét bevonta. A tanács bevonta öv. Macsán Alexáné engedélyét is, aki a határozatba nem nyugodva bele, a megyei prefektúra utján felebbezést nyújtott be a belügyi államtitkársághoz, amely ma arról értesítette a prefekturát, hogy Macsáné ügyében a végleges döntést Arad város prefektusának kell meghozni. A dolognak azonban még itt sincs vége, amennyiben Radu Pancu prefektus öv. Macsán Alexáné felebbezését végleges döntés céljából a polgármesterhez tette át.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Aradi Polgári Jólétköny Nőegylet hálás köszönetet mond a parkünnepélyen közreműködött hölgyek és urak áldozatkész fáradozásaiért, a felülfizetőknek és az ajándékozókknak, hogy a szép sikert előmozdították s ezzel lehetővé tették a Nők Otthona háztartásának zavartalan menését. Hálás köszönetet mond a város vezetésének a park ünnepeléséért, Neuman Testvéreknek, a kik lisztet, Nopcsa bárónának, aki 3 hektoliter sörrel, Zádor gépüzemigazgatónak, aki jegel adott, Czeller Jenő urnak, Wallinger István urnak, aki a jubileum-lap körül segédkezett, Domány urnak a ponyvákért, a Patronázs-egyletnek, Takács operatőresnek, Róna szinigazgatóknak, akik a jólétköny céljában közreműködtek vagy adakoztak.

nácskozást folytasson. Az aradi kerületi vasútgazgatóság részéről Mihailovici igazgató vezetésével nyolctagu bizottság utazik pénteken reggel Lökösházára. Ha a tárgyalások eredményre vezetnek, a Máv. még péntek este átveszi az összes Aradon veszteglő repatriáltakat, akik akkor már utban voltak, amikor a magyar kormány kiadta a repatriálásokról három hónapos beszüntetéséről szóló rendeletét.

— **Összeírás.** A kerületi bejelentő hivatalokban holnap azaz 11-én jelentkezni tartoznak a köv.: I. ker.-ben: Str. Eminescu (Deák Ferenc-utcának) Neumann-féle üzlet oldalán levők és Str. V. Stroescu (Teleky-utca). II. ker.-ben: Str. Tribunal Axentie (Damjanich-utca) és Str. Jinagohei (Chorin Áron-utca). III. kerületben: Str. Koasei (Kasza-utca). IV. kerületben: Str. Stefan C. Josif (Bajza-utca) és Str. Georgh. Lazar (Baros-Gábor-utca).

— **Téves hír a bucarestii expressz kirablásáról.** Az Aradi Közlöny augusztus 5-én budapesti távirat alapján megírta, hogy a bucarestii expresszt Brasov (Brasó) környékén fegyveres rablók megállásra kényszerítették és az utasokat kirabolják. Másnap érdeklődtünk az aradi vasútgazgatóságnál, ahol kijelentették, hogy az állítólagos vasutrablásról mit sem tudnak. Azóta érdeklődtünk brasovi (brassói) és ciumi (kolozsvári) illetékes helyeken és mindenütt azt a kijelentést hallottuk, hogy az expressz-vonat kirablásáról szóló hír nem felel meg a valóságnak. Ezek után megállapítjuk, hogy budapesti tudósítónkat tévesen informálták és az ő tudósítása alapján közöltük mi a tudósítást, amelyről meggyőződünk, hogy semmi alapja nincs. Meggyőződünk arról is, hogy a tudósításnak az a része, miszta az expressz angol és francia utasai a budapesti antant-misszióknál tettek volna jelentést, szintén minden alapot nélkülöz.

— **Az aradi Patronázs-Egyesület** folyó hó 9-ére kilüszött évi rendes közgyűlést nem tartotta meg, mert a tagok nem jelenek meg határozatképes számban. Az alapszabályok 13. §-a értelmében folyó hó 18-ára, csütörtök d. u. 6 órára új határnapot tűzünk ki, amely a megjelentek számára való tekintet nélkül fogja határozatait meghozni. A közgyűlés a tükári hivatalban, Strada George Pöpa (Ferdinánd-utca) 3. szám alatt lesz megtartva. Az Elnökség.

— **Jövendőlt a csodarabbi.** Az utóbbi napok szenzációi között első helyen áll az Aradon vendégszereplő csodarabbi jövendölése, amely az orosz éhínségnél is nagyobb érdekességgel bír. A fiatal leányok legelrejeltebb tükjai, a diszkrét garzonlakások pikantériákban bővelkedő soiréi, a vidám szalmazövegnyek éjszakai strandkalandjai, stb., stb. eltörpülnek amellet a jövendölés mellett, amely már néhány nap múlva valóra is válhat. Egy általánosan ismert előkelő aradi uriaszony kopogtatott be a rab-

bilhoz, aki sűrűn befüggönyözött szobájában várta a jövendő iránt érdeklődő klienseket. A csodarabbi némán helyelt mutatót az urinőnek, majd rövid szünet után halk, vontatott hangon beszélni kezdett.

— Ma jónapom van, de Önnek is asszonyom, mert amit mondok, mindent örömet szerez majd. Megszűnik a gazdasági krízis, az árak amyira lesznek, hogy az árelenőrző-bizottság, a maximálás, a különböző bérmozgalmak, Hacker ur, stb. mind feleslegessé válnak és öröm, vigasság lesz mindenféle augusztus 14-én, a ludogondozó park-ünnepélyén.

— **Felhívás.** Felhivatnak mindazok, akik óraszámra fizetett munkásokat foglalkoztatnak, hogy a fizetések 6 százalékos adója szempontjából a 65356-921. sz. P. M. rendelet értelmében vezetni kötelezett „Stat“-ok átvétele céljából f. hó 20-ig bezárólag az aradi pénzügyigazgatóság 7. sz. szobájában jelenjenek meg, ahol a szükséges nyomtatványokat 1 lei 50 bani árban a szükséges utbaigazítás mellett átvehetik. Erre való tekintettel, a 6 százalékos adó befizetésének határideje is f. hó 30-ig meghosszabbíttatik. A pénzügyigazgatóság.

— **Temetés.** A részvételnél, a karitársi szolidaritásnak impozáns megnyilvánulása mellett helyezték kedden délután örök pihenőre Bruckner Ödönt, a vaggongyár régi és érdemes tisztviselőjét. Az izraelita temető halottas házában, a mélyen sujtott családtagok mellett, kivétel nélkül jelentek meg mindazok, akik egy hivatalban dolgoztak az elhunytal. Megjelentek a temetésen a vaggongyár főmérnökei és tisztviselői kara Vigyázó László műszaki igazgató vezetésével. A koporsónál Herczog helyettes főrabbi mondott meghaló és lélekemelő imát.

— **Forrongás Russzinkóban.** München. A Baerischer Kurir közlése szerint a trianoni békeszerződés életbelépeése alkalmával a beregmezei Beregszentmiklós, Argánháza, Voloc és Kisalmás községekben forradalmi mozgalom tört ki. A cseh hatóságok Husztról katonaságot küldtek ki a lázongó községekbe, s a katonaság a felkelést elfojtotta. Az összeütközés során 13 ember meghalt, 39 megsebesült.

— **Misoros estély Pankotán.** A pankotai diakónuság e hó 6-án láncmulatsággal egybeköltött misoros estélyt rendezett a pankotai római katolikus egyház orszónalapja javára és az egyerkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. A bevételből, az összes kiadások levonása után 1146 lei maradt a jótékony cél javára.

— **Jacobi Gyula** vizsgázott fogász külföldi utjáról megérkezett. Újból megkezdte rendelését Str. Buour (Eötvös utca 17.)

— **Szerelmi dráma.** Lugoj (Egosa.) Urziska Ilie 25 esztendőskadettörmester, aki egy év előtt Craiováról került Lugojra, megismerkedett ott Vida Livia elvált asszonnyal, akivel csakhamar szerelmi viszonyt kötött. Néhány hónap előtt Sibíriába helyezték át. A napokban újra megjelent Lugojon és ismerőseinek beszélt, hogy magával viszi az asszonyt. Ugy látszik azonban, hogy a 35 éves asszonyt, akinek két gyermeke is van, nem sikerült rábírní arra, hogy kövesse. A szerelmes kadettörmester erre szolgálati revolverével agyonlőtte az asszonyt, egy másik golyóval pedig saját életének vetett véget.

Közigazgatás.**A valutapiac.**

Augusztus 10. Zürichi nyitás: Berlin 732, New-York 593, Milano 2590, Prága 750, Budapest 150, Zágráb 360, Bucuresti 765, Varsó 31, Bécs 65, osztrák lebélyezett korona 57.

Bécsi nyitás: Márka 1270; leu 1305, francia frank 8175, svájci frank 17650, dollár 997 szokol 1298, angol font 3850, dinár 2570, magyar korona 267, lengyel márka 50. **Kifizetések.** Zágráb 640, Berlin 1275, Prága 1280, Budapest 268, Svájc 17700, Varsó 50.5, Newyork 1010, London 3900, Páris 8200, Bucuresti 1310. **Értékpapírok:** Osztrák Hitel 1690, Rimamurányi 5400, Magyar Államvasut 5710, Déli vasut 3060, Salgótarjáni 10050.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 1235, dollár 382, francia frank 3075, márka 482, lira 1725, osztrák korona 37, rubel 59.5, leu 499, szokol 496, dinár 948, lengyel márka 18.25—18.5.

Zürichi zárlat: Berlin 732.5, Amsterdam 18400, Newyork 594, London 2171, Páris 4635, Milano 2585, Prága 752, Budapest 150, Zágráb 360, Bucuresti 760, Varsó 31, Bécs 66, osztrák lebélyezett 57.

Bécsi zárlat: Márka 1290, leu 1325, lira 4675, francia frank 7240, dollár 1037, szokol 1305, angol font 3725, dinár 2400, magyar korona 265, lengyel márka 49 és negyed. **Kifizetések:** Zágráb 605, Berlin 1300, Prága 1310, Budapest 267, Milano 4700, Svájc 17250, Varsó 49, Amsterdam 32000, Newyork 1048, London 3750, Páris 8250, Bucuresti 1340. **Értékpapírok:** Osztrák Hitel 1690, Magyar Hitel 4300, Rimamurányi 5489, Államvasut 5850, Déli vasut 3250, Salgótarjáni 998.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1235, dollár 382, márka 481, lira 1710, osztrák korona 37.8, rubel 59.5, leu 499, szokol 494, korona-dinár 935, lengyel márka 18.

A Gazdák Biztosító Intézete r.-t. alakuló közgyűlését tegnap délelőtt 11 órakor tartotta meg. A közgyűlésen dr. Sueiu János volt miniszter elnökölt. Az intézet elnökévé a közgyűlés dr. Mihali Tivadart az egységesítő bizottság elnökét választotta meg. Az igazgatóság tagjai lettek: dr. Groza Péter Erdély minisztere, dr. Montia Emil min. tanácsos (Bucuresti), dr. Pascutiu Szilvius közjegyző (Arad), Kintzig János, Hirsch Ödön szeszgyáros, Leülkes Béla, Vásárhelyi Józsi, dr. Friedl Alfréd, Novotny Károly a Sváb Nemzeti Bank vezérigazgatója, dr. Popa József orsz. képviselő (Dés). Az intézet négy millió lei alaptőkével alakul és átveszi a Gazdák Biztosító Szövet-

kezetének teljes szervezetét és üzletállományát. A felügyelő bizottság elnöke, dr. Avramescu Vazul, alelnöke Gyárfás Elemér (Dicsőszentmárton). A társaság székhelye ideiglenesen Arad. Az alakuló közgyűlés igen nagy jelentőséggel bír, mert a legutóbbi kormányrendelet értelmében augusztus 27-ikétől a német, magyar és osztrák biztosító intézetek működése Románia területén korlátozva lesz, de ez a korlátozás az újonnan alakuló intézetekre nem terjed ki. Az új biztosító intézet működése elé nagy várakozással tekintenek.

Az agrártörvény magyar nyelven. Az aradmegyei prefekturát ma távirati-lag arról értesítették, hogy a háromszék megyei állami tisztviselők az új agrártörvényt lefordították magyarra. A könyvet példányként 6 leírt az aradmegyei prefektura után lehet megkérni.

A magyar százkoronások becserélése. Budapest. A magyar pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, amely szerint a magyar lebélyezett százkoronásokkal augusztus végén cserélik be.

Bevonják az Osztrák-Magyar Bank régi pénzeit. Bécs. Az Osztrák Magyar Bank a következő hirdetményt tette közzé: Az osztrák bélyegzettel ellátott, első kibocsátású (német és magyar hátírású) 1000 koronások, amelyek 1902. január 2. dátummal vannak ellátva, a bank bevonja. Erre vonatkozólag a következő szabályok irányadók: A bevonás alá kerülő bankjegyeket 1921. augusztus 31-ig kell fizetés vagy becserélés céljából az Osztrák-Magyar Bank itteni főintézeténél vagy ausztriai fiókjainál beszolgáltatni, úgy, hogy 1921. augusztus 31-ike ezen bankjegyek bevonásának legutolsó határideje. Ez időponttól kezdve a bevont bankjegyeket az Osztrák-Magyar Bank csak becserélés végett fogadja el. 1927. augusztus 31-én túl az Osztrák-Magyar Bank a fentmeglőtt 1000 koronás bankjegyeket sem beváltani, sem becserélni nem köteles.

A kitért zsidók. (Egy magyarországi lap megvédi őket.)

BUDAPEST. Élénk szenzációt kelt Budapesten az *Uj Nemzedék* legutóbbi számának vezércikke. A lap, amely a keresztény irányzat orgánuma, vezető helyen azt a megállapítást teszi, hogy véget kell már vetni a rekriminációknak és a zsidókérdés tekintetében objektív és megértőbb álláspontra kell helyezkedni. Az *Uj Nemzedék* abból az alkalomból foglalkozik a kérdéssel, hogy Imre Sándor kultuszminiszteri államtitkár ellen elkeseredett támadást intéztek a nemzetgyűlésen s forradalmi szereplését és destruktív gondolkozás módját vetették szemére.

Egy interpelláció azt hangoztatta, hogy Imre Sándor a Károlyi kormányak is államtitkára volt s mint ilyen élénk szerepet játszott az októberi forradalomban. Az államtitkárt maga Vass János miniszter védte meg a nemzetgyűlésen, de az *Uj Nem-*

zedék úgy látja, hogy ebből az alkalomból lényegbe vágó következtetéseket kell levonnia. Mindenekelőtt konstatálja, hogy senki ellen sem emelhető vád csupán azon az alapon, hogy az októberi forradalomban részt vett. Meg kell vizsgálni, hogy az illető szereplésének voltak-e káros következményei a közre. Lehetett valaki igen becsületes igyekezettel híve az októberi átalakulásnak s ugyan ezzel a törekvéssel vállaltatott pozíciót a forradalmi kormányalakulásban. Ha most már ezt a pozícióját becsületes hazafihoz méltón látta el, miért illesse gáncs?

— Itt az ideje — írta az *Uj Nemzedék* — hogy szakadjon vége a rekriminációknak és több megértés mutakozzék a zsidókérdés iránt is. Elvégre azok a zsidók, akik magyar mivoltuk mellett azzal is demonstráltak, hogy a keresztény vallás hívei lettek, mindenképp érdemesek arra, hogy becsületes magyaroknak tekintsük őket, feltéve, ha eddigi szereplésükben sem akadt kifogásolni való. A zsidókérdésnek nemzetiségi szempontból való megítélése is nézőszög dolga csupán. Ha a keresztény-vallásra tért zsidóknak el akarják felejtetni, mint a hogy el kell most már felejtetni, zsidózármazásukat, a hazafiasságuk nyilvánvaló, nem lehet azzal a szubjektivitással itélni meg minden zsidót, amely becsületes magyar érzést ab óbó nem tételez fel bennük.

Filmfelvétel a strandon (Távozhat aki nem akar a képre kerülni.)

Ma délelőtt Gritta Ovidiu, rendőrprefektusnál megjelent a Victoria-filmgyár megbízásából Tóth Ferenc volt repülőkapitány és engedélyt kért arra nézve, hogy szombaton és vasárnapon filmfelvételeket készíthessen a strandról. A rendőrprefektus azzal a feltétellel engedélyezte a felvételek készítését, ha a filmgyár előzőleg figyelmezteti a közönséget a felvételekről azért, hogy aki nem akar a képen szerepelni, az eltávozhassék.

Amerika különbékéje. Felszólítás a magyar kormányhoz.

WASHINGTON. Az Amerikai Egyesült Államok kormánya értesítette a magyar kormányt, hogy az a rezolúció, amelyet az amerikai parlament elfogadott s amely szerint Németországgal és a volt monarchiával a békeállapot helyreállt, a mai Magyarországra is vonatkozik. Ezen az alapon, ha a magyar kormány az értesítést tudomásul veszi, akkor mindazokat a jogokat, amelyek a trianoni béke alapján az amerikai polgárokat Magyarországgal szemben megilleti, kötelezőknek ismeri el. A magyar kormány a felszólalásra a legrövidebb idő alatt megfelel s akkor Amerika hajlandó a különbéke megkötéséről tárgyalni. Amerika más állammal ilyen irányú tárgyalást eddig nem kezdett. A különbéke előreláthatólag a területi kérdésekre nem fog kiterjedni.

Háromnapos holttest a lakásban. A Str. Gheorghe Lazar (Simonyi-utca) 3. számú ház házmestere bejelentette a rendőrségen, hogy a házban lakó özvegy Sonn Sámuelné születésű lakása már két nap óta be van zárva és onnan kellemetlen bűz árad ki. Debreczeni rendőrfogalmazó jelent meg a helyszínen és kinyitotta a lakást, amelyben özv. Sonn Sámuelné már bomlásnak induló holttestét találta. Előbb azt hitték, hogy gyilkosság vagy öngyilkosság áldozata lett az idős nő, de később megjelent dr. Luszi Ferenc ügyveles hatósági orvos, aki megállapította, hogy özv. Sonn Sámuelné szívinfarkus halott.

Megszökött áldetektív. Máris Pável áldetektívet helekkel ezelőtt letartóztatták és bekísérték az aradi ügyészség fogházába. Máris detektívnek adta ki magát és a hiszékeny embereket megzsarolta. Ügye a vizsgálat stádiumában volt és nemsokára le is tárgyalták volna, de közben megszökött. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, amely keresi Márist.

Meglopták a vasutat. (Orgazda aradi háztulajdonos.)

A CFR, aradi igazgatósága feljelentést tett a rendőrségen, hogy a rakfárából három akkumulátort, amelyet a gyors- és expresszvonatok világítására használnak, elloptak. A rendőrség Rasztig-csoportja sikeres nyomozás után kiderítette, hogy a lopást Mexner Sándor és Palkó István szerelők követették el, akik az akkumulátorokat egy Str. Eminescu (Deák Ferenc-utcai) háztulajdonosnak adták el. A rendőrség letartóztatta a tetteseket és az orgazda ellen megindította az eljárást.

Giesswein Sándor a Persián ügyről.

Ki a hazaáruló Magyarországon? Budapest. Giesswein Sándor magyar nemzetgyűlési képviselő visszaérkezett Budapestre és a Magyarország munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Még nem vagyok minden tekintetben tájékozva. Most hallok, hogy külföldi tartózkodásomnak szökési színezetet akartak adni. Rendés szabadságot vettem ki a nemzetgyűléstől és mint a magyar békeegyesület elnöke Bécsben voltam a nők nemzetközi kongresszusán. Onnan Karlsbadba mentem, majd Prágába, ahol résztvettem a nemzetközi esperanto kongresszuson. A mi a Prrsián és Rejöd ügyet illeti, a magam és a keresztényszocialista párt nevében a leghatározottabban kijelentem, hogy sem Persián, sem Rejöd az én megbízásomból, vagy a párt megbízásából külföldi tárgyalásokat nem folytathattak. Ha ezt tették, a maguk nevében tették. A „Hazaárulók” című plakátot és szöveget nem láttam és nem ismerem, azt azonban kijelenthetem, hogy az Ébredő Magyarok Egyesületét nem ismerem el olyan testületnek, amelynek joga volna megállapítani, hogy ebben az országban ki a hazaáruló és ki a hazafi? Ha engem hazaárulónak bélyegezték, törvényes úton fogok magammak elégtételt keresni.

Idény előrehaladottsága miatt leszállított árak Bársonynál, Piata A. Iancu Szabadság-tér 17

Hamis gyöngyök- a világ drágaköpiacain.

A drágaköpiacot az utóbbi hetekben amsterdami és párisi szakkörök jelentése szerint nagy megrázkódtatás érte, amelynek hullámai csak most jutottak el Berlinen át a bécsi, prágai és budapesti drágaköpiacokra. Arról van szó, hogy apárisi és londoni, de főleg a hollandi gyöngykereskedők rájöttek arra, hogy a japánok által forgalomba hozott gyöngyök hamisítványok. A felfedezés után a világpiacon a gyöngyökben nagy deroul állott be, amely magával rántotta a löbbi drágaköveket is. Ezeket a hamisítványokat a valódiaktól alig lehet megkülönböztetni. A berlini piacon is nagy pánikot keltezt a hamis japán gyöngyök dolga, mert bizonyos, hogy különösen, az utóbbi időben ide is eljutott a hamisítványok egyrésze s mivel a volt monarchia utódállamainak drágaköveskedői itt vásárolnak, innen ment széjjel a hamis gyöngy — Wienbe, Prágába, Budapestre és Bucurestbe. A drágaköpiac szakértőiből különben most ezekben a városokban egy bizottság van alakulóban, amely felül fogja vizsgálni különösen az ékszerkereskedőknél levő gyöngykészleteket, annak a megalapítása végett, hogy melyek a hamisítványok és melyek a valódiak.

Eddigi értesülés szerint a japánok ezeket a gyöngyöket mesterségesen készítették. A gyöngyökgyöngyöbe lyukat fúrtak és ebbe helyezték be azt a kis gyöngyházgolyócskát, amely az állati lerakódás folytán a valódi gyöngytől meg nem különböztethető burkolatát kapta. Ez az idegen testet azonban ugy kellett a gyöngyökgyöngyöbe juttatni, hogy egyidejűleg se víz, se más idegen tárgy oda be ne jusson, mert az állat abban a pillanatban elpusztulna. Egyidőben a japánok a gyöngyökgyöngyöben nem tudták ugy elhelyezni az idegen testcskét, hogy külső behatásnak ne legyen kitéve, de most azonban feltalálták ennek a módját is, úgy, hogy a gyöngyöket vígan tenyészítik. Az állati nyálka lerakódik az idegen testcske körül és így egy teljesen felismerhetetlenül valódinak látszó, nemes-színű és fényű gyöngy keletkezik amelyet még a szakértői szem is csak éles vizsgálat után tud megállapítani. A felfedezésnek a piacon valószággal revolucionárius hatása volt és lesz is, mert az itteni drágaköveskereskedők raktárai tele vannak mesterségesen tenyészített gyöngyökkel. Be is szüntették tehát vásárlásaikat s erre a gyöngyárak óriási módon esni kezdtek. Még nagyobb a fejlettség, hogy a közönség is informálva van a dologról, főképen azóta, amióta Anglia gyöngybehozatali tilalmat rendelt el.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

**Csunya nők szépek,
szép nők szebbek**

lesznek a **HAJÓS-féle**
DORÉ-CRÉME

használat után. 10176

Hajfestő „Melogen“

ellamert legjobb gyártmányú fekete és barna színekben. Ára 35 K. Fenti árszámok kaphatók

Hajós gyógytárban
Aradon, Bulev. Regina Maria. 22.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 75 bani.

Vastagabb betűkkel 1 lei 50 bani

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesziunk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

NEHÉZ HELYZETEMBEn ki lenne szerezni támogatást? Az írjon „Csinos asszony” jellegre a kiadóba. 3079

IDŐSEBB URIEMBER keres intelligens fess leányka barátnőt. Anyagiilag támogatja. Asszony és kövér leány kőzárva. Levelet kérek augusztus 18. napjáig „Testvér” jellegre a kiadóhivatalba. Jelenkező írja meg, hol és mikor találkozunk és miről ismerem meg. 3083

INTELLIGENS EMBER külön lakással, havi 300 leivel támogatna szép nőgyet. Leveletet „Körös virág” jellegre a kiadóba kérem. 3081

Alkalmazás.

KÉT ROMÁN PORDITÓ, lehetőleg érett, ségített fiatalemberek, azonnal felvételnek a Wagongyárban Aradon. 3077

BOLTISZOLGA azonnali belépésre kerestetik **Meer festéküzlet**. 3078

INTELLIGENS árva leány elmenne izr. családdhoz nevelőnőnek vagy hármály üzleti, vagy házikisasszonyi állás betöltésére vállalkozik, vidékre elmegy. Cím Salamon Laura, Strada Baritiu (Rákóczy-utca) 21. 11020

Lakás.

KERESÉK egy két, vagy három szobás lakást esetleg butorral. Cím: Str. Simion Balint (Dessewffy-utca) 13. 3074

INTELLIGENS fiatalember belvárosi különbérleti butorozott szobát keres. Címek „Jól megfizetem” jellegre Wallinger hirdetőjébe küldendők. 11020

Vétel és eladás.

KITŰNŐ hangu kereszthúros rövid zongora eladó. Schächter, Piața Plevnei (Árpád-tér) 5. 3075

EGY dagasztó gép olcsón eladó. Purgly Lajosné-utca 77-79. 3084

MODERN borbélyüzlet berendezés teljes felszereléssel sürgősen eladó. Róth, Calea Banatului (Aszalos Sándor-utca) 7. szám. 10500

MÉZET keresek megvételre kisebb-nagyobb mennyiségben. Címét ármegejelöléssel a kiadóhivatalba kérek. 3082

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPÍR, vékony, kapható Knieszer könyvkereskedésében Dobó-u. 10671

SZÉP NAGY konsul-tükör eladó Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-u) 15 300

TIZENHÁROM ES FÉL MÉTER HOSZSU, háboru előtti minőségű, jókarban levő futó szőnyeg eladó. Str. Romanului (Zrinyi-utca) 4c) 1. emelet, baloldali lakás. 3062

VEHET eladhat cserélhet modern és régi bútorgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortu-tay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

Ingatlan.

STRADA GRANICERILOR (Török Ignác-utca) 2. számú ház azonnal elfoglalható lakással olcsón eladó. 3076

BELVÁROSBAN fűszerüzlettel rendelkező sarokház modern lakással sürgősen olcsón eladó. 55.000 leiel árvehető. Megbízott: Wallinger hirdetője. 11020

Ellátás.

ISKOLÁS FIUKAT teljes ellátásra felve-szek. Cím a kiadóban. 10500

Különféle.

MAGYARORSZÁGI megbízásokat garancia mellett vállalom. Állandó összeköttetésem van Magyarországon bármely irányába. 19-én utazom. Cím: Kelet hírlap-iroda. 10947

PÉNTEKEN Bécsbe utazó kereskedő megbízást vállalom. Cím Kelet hírlap-irodában. 10948

EZERJÓFÚ gyomorelixir, páratlan hatású szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszer-tár Aradon. 10831

AUGUSZTUS 14-én Budapest—Bécs—Prágába utazom. Kereskedelmi, családi megbízások elintézését felelősségteljesen elvállalom. Cím: Wallinger hirdetőjében 11019

Rákosszentmihályi

telkemet 4 szoba, konyha és 3 szoba konyhás lakással, utóbbi azonnal elfoglalható, elcserezném aradi azonnal elfoglalható telkes házzal. Bővebbet:

Ács, Strada Chrisan (Karolina-u.) 4. sz.

14 drb.

ca 50 Hl. boros ászok hordó összesen 670 Hl. használt teljesen jó karban eladó hektoliterenként 110 Lei árban.

Keszler Béla
borkereskedőnél, Nagyszentmiklós.

Könyvkereskedők és felekezeti iskolák figyelmébe!
Megjelent Erdély egyedüli

III. oszt. olvasókönyve.

A Felekezeti Tanács megbízásából szerkesztették Péter Károly, Tóth Irma és dr. Mezey Mihály. Megrendelhető a kiadónál, az Erdélyi Könyvnyomda R.-T.-nél Dicsőszentmártonban. Ára 13 Lei. Nagyban 10 Lei. 2061

Convocare la adunarea generala extraordinara

a Soc. anonime „Domeniul Sebis” care se va tine in Kigyos (Jud. Bichis) la 28. August la orele 10 a. m. in localitate directiunei.

OBIECTE:

1. Constatarea convocarii in regula a adunarii generale si a capacitatii de a decide designare a conducatorului proceselor verbale si alegerea a doi actionari pentru verificarea proceselor verbale a adunarii.

2. Modificarea statutelor noastre pentru punerea lor in acord cu starea actuala de fapt.

3. Implinirea locurilor din directiune.

4. Eventuale propuneri.

Kigyos, la 10. August 1921.

3080.

DIRECTIUNEA.

Arad város I. kerületi előljárosától.
16856—1921.

HIRDETMEY

A Cercul de Recrutare Arad Biroul Penz. si alef. Jud. I. C. V. 268—1921. sz. átirata értelmében felhivatnak az összes hadi rokkantak, özvegyek és árvák, akik a C. F. R. és S. F. R. vasutakra 75%-os kedvezményre tartanak igényt, azok a fentnevezett hivatalnál a várban, vasár- és ünnepnapot kivéve, bármely napokon délelőtt 11—12 között egy román nyelven írott és egy darab 1 leies okmány bélyeg, 10 bani segély-bélyeg és 25 bani „timbru de asistente”, valamint egy jó fénykép és 4 lei készpénz, amely a vasuti igazolvány díja. Ezeket kivül kötelesek a következő iratokat csatolni a jelentkezéskor a kérvényhez.

Rokkantak: A biletul de reform, eredetben és egy hitelesített másolatot, amely másolat a kérvénnyel együtt ben fog tartatni.

Özvegyek: Férfi halotti anyakönyvi kivonata, nyugdíj-igazolvány és bármely más okmány, amely a hadi özvegyeséget bizonyítja.

Árvák: Az atya halotti igazolványát, valamint az árva születési bizonyítványát.

Az özvegyek új házasság esetén elvesztik a kedvezményes utazásra az igényjogosultságukat. A hadi árvák 21 éves korukig, illetőleg házasságkötésük alkalmával megszűnik amennyiben az még 21 év előtt történné meg.

Arad, 1921. augusztus hó 9.

Pocloianu, s. k.

I. kerületi előljáró.

Gummitömlőt

Spiráltömlőt

Gummilemezt

Gummlárut

2151

műszaki célokra

PIRELLI-féle

milánói gyártmányt szállít legolcsóbban azonnal raktárról:

Sz. G. E. Géposztálya

Sibiu (Nagyszeben) Ső-u. 22.

A milánói **PIRELLI** gummigyárak egyedüli helye.

**Kölcsönök ingatlanra és rövid lejáratra.
Házak és ingatlanok közvetítése** 10944

**Szücs F. Vilmosnál, Arad,
Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. szám.**